

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC XÃ HỘI & NHÂN VĂN

PGS.TS. LÊ ĐỨC PHÚC

BÀI GIẢNG
TÂM LÝ HỌC
VĂN HOÁ

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRUNG TÂM THÔNG TIN-THƯ VIỆN

VV-D2/ 10836

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI

MỤC LỤC

	Trang
Mở đầu	7
Chương 1 Những vấn đề chung	9
1. Về khái niệm “văn hoá”	9
1.1. Văn hoá là những gì do con người sáng tạo nên, đối lập với trạng thái tự nhiên	9
1.2. Văn hoá là toàn bộ các giá trị vật chất và tinh thần	9
1.3. Văn hoá là cái được con người thừa kế tiếp nhận	9
1.4. Văn hoá là một phức hợp chỉnh thể, tổng thể	10
1.5. Văn hoá là biểu hiện, dấu ấn của một cộng đồng	10
1.6. Văn hoá là hoạt động làm chủ tự nhiên, xã hội và phát triển nhân cách con người	10
1.7. Văn hoá là “Sự tiến bộ của những tiến bộ”	10
2. Những đặc điểm của văn hoá	11
3. Tâm lý học văn hoá	12
3.1. Một số xu hướng tâm lý học trong nghiên cứu văn hoá	12
3.2. Tâm lý học văn hoá	16

Chương 2	Văn hoá và sự phát triển tâm lý của con người trong thời đại văn minh	23
1.	Văn minh	23
2.	Văn minh - Đối tượng nghiên cứu của tâm lý học văn hoá	25
2.1.	Lối sống	27
2.2.	Lẽ sống	30
2.3.	Nếp sống	38
3.	Về lối sống trong thời đại văn minh hiện nay	40
3.1.	Những định hướng chung	41
3.2.	Mức sống	43
3.3.	Chất lượng cuộc sống	44
Chương 3	Sự sáng tạo các giá trị văn hoá - tâm lý học khoa học và tâm lý học nghệ thuật	53
1.	Tâm lý học khoa học	53
1.1.	Khái niệm “khoa học”	53
1.2.	Các mục tiêu cơ bản của khoa học	55
1.3.	Tâm lý học khoa học	59
1.4.	Hoạt động khoa học là sáng tạo các giá trị văn hoá	65
2.	Tâm lý học nghệ thuật	69
2.1.	Khái niệm “nghệ thuật”	69
2.2.	Tâm lý học nghệ thuật	70

3. Xúc cảm và tình cảm thẩm mỹ	80
4. Tưởng tượng sáng tạo	82
5. Năng lực làm chủ và sáng tạo các thủ pháp nghệ thuật	84
6. Tinh thần lao động say mê và có trách nhiệm	85
Chương 4 Sự truyền và tiếp nhận văn hoá	91
1. Truyền văn hoá	91
1.1. Truyền trực tiếp	94
1.2. Truyền gián tiếp	96
2. Tiếp nhận văn hoá	98
2.1. Về bản chất của sự tiếp nhận văn hoá	98
2.2. Văn hoá học tập	100
2.3. Xây dựng một xã hội học tập	104
Chương 5 Cách tiếp cận văn hoá trong tâm lý học	111
1. Những cách tiếp cận	111
2. Nghiên cứu tâm lý theo cấu trúc các mặt và các quan hệ của văn hoá	113
3. Phát triển toàn diện con người theo tinh thần văn hoá biện chứng	137
4. Văn hoá và xã hội hoá	139
5. Phòng ngừa và chống những biểu hiện phi văn hoá và phản văn hoá	140
Tài liệu tham khảo	155